

FORMULARZ WNIOSKU/INTERPELACJI**Zgłoszony/a na sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego w dniu: 20-11-2017.przez Radną/Radnego: Gligiera Kosakw sprawie: orientalności biwa samorządu województwa lubuskiego w Bursali

Treść wniosku/interpelacji:

Prośba o podanie informacji o orientalności w biwa samorządu województwa lubuskiego w BursaliDziękujęPropozycja załatwienia sprawy:
(wypełnić w przypadku wniosku)Kosak Ligier
(podpis)

*zaznaczyć właściwe

Każdy wniosek składany przez Radnego, zgodnie z § 41 ust. 1 Statutu Województwa Lubuskiego powinien zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego sprawy oraz (przede wszystkim) **propozycję jej załatwienia. Wniosek, który nie będzie zawierał propozycji rozwiązania sprawy, będzie traktowany i rozpatrywany jako interpelacja, czyli kierowany do departamentu merytorycznego a nie do Zarządu Województwa.

Lubuskie

Członek Zarządu Województwa Lubuskiego
Tadeusz Jędrzejczak

Zielona Góra, 08. grudnia 2017 r.

BWZ.I.0003.2.2017

W P Ł Y N Ę Ł O
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO
Biuro Sejmiku

08-12-2017

Nr rej. 2176 ilość zał.

Podpis Jm

Pan
Zbigniew Kościk
Radny Województwa
Lubuskiego
w miejscu

Biuro Regionalne Województwa Lubuskiego istnieje w Brukseli od 6 czerwca 2005 r. a jego utworzenie wynikało z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Biuro jest przedstawicielstwem regionu przy instytucjach UE. Zgodnie z obowiązującymi procedurami po uzyskaniu pozytywnej opinii Ministra Spraw Zagranicznych Sejmik Województwa Lubuskiego uchwałą nr XXX/216/2005 podjętą dnia 23 maja 2005 r. upoważnił i zobowiązał Marszałka do utworzenia regionalnego przedstawicielstwa Województwa Lubuskiego w Brukseli. Na podstawie ww. uchwały Biuro Regionalne Województwa Lubuskiego zostało oficjalnym Przedstawicielem Województwa Lubuskiego w Brukseli.

Pomysł utworzenia Lubuskiego Biura w Brukseli zrodził się już w momencie przygotowań przedakcesyjnych Polski, a właściwe prace nad utworzeniem nabrały tempa na początku 2005 r. Bazując na zapisach porozumienia z regionem duńskim, do pracy w Brukseli został skierowany pierwszy przedstawiciel. Jego głównym zadaniem było zapoznanie się z istotą i zadaniami biur regionalnych w Brukseli, wypełnienie procedur i formalności w celu uruchomienia przedstawicielstwa Województwa w stolicy UE oraz merytoryczne i logistyczne wspieranie wizyt reprezentantów samorządu Województwa Lubuskiego w Brukseli. Konsekwencją pomyślnie przeprowadzonych na miejscu działań było stworzenie Biura, a mając na uwadze wcześniejszą współpracę z Regionem Południowej Danii, zaofiarowane korzystne warunki cenowe oraz dobrą lokalizację w tzw. „dzielnicy europejskiej, siedzibę BRWL zlokalizowano w Domu Południowej Danii, którego gospodarzem jest właśnie Biuro Regionu Południowej Danii (South Denmark European Office, SDEO).

Biuro Regionalne Województwa Lubuskiego w Brukseli znajduje się więc w Domu Południowej Danii przy Avenue Palmerston 3, (1000 Bruksela), około 5 minut pieszo od głównych budynków Komisji Europejskiej, Rady, Stałego Przedstawicielstwa Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej; ok. 10 minut pieszo od Europejskiego Komitetu Regionów, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Parlamentu Europejskiego. W „dzielnicy europejskiej”, a więc w stosunkowo niedużej odległości od siedziby BRWL zlokalizowanych jest większość organizacji i biur działających przy UE, z którymi biuro lubuskie współpracuje.

Dom Południowej Danii jest siedzibą europejskich biur regionalnych oraz europejskich organizacji regionalnych. Gospodarzem jest Biuro Regionu Południowej Danii, a oprócz biura lubuskiego swoje siedziby mają też biura regionalne Środkowej Szwecji, Środkowej Norwegii, Maastricht (NL), Arnhem-Nijmegen (NL) oraz stowarzyszenie HyER a także stowarzyszenie Europejska Federacja Rowerzystów „European Cyclist Federation”.

Biuro Południowej Danii na podstawie umowy najmu, wynajmuje Woj. Lubuskiemu na siedzibę Biura Regionalnego Województwa Lubuskiego w Brukseli pomieszczenie biurowe o wielkości 16m², jednocześnie umożliwiając też korzystanie ze wspólnej dla wszystkich najemców sali spotkań na 12 osób i sali konferencyjnej na 40 osób.

Polskie biura regionalne w Brukseli

W Brukseli ze względu na obecność instytucji UE istnieje około 270 biur regionalnych reprezentujących europejskie regiony, również z krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego czy krajów kandydujących do UE.

Każde z polskich 16 województw jest reprezentowane, w Brukseli funkcjonuje 16 polskich biur regionalnych zatrudniających kilka osób (od 1-2 do 4 osób, największe biura to Wielkopolskie, Pomorskie, Łódzkie zatrudniające po 4 osoby).

Cele i zadania Biura Regionalnego Województwa Lubuskiego w Brukseli

Zakres działań Biura określany jest priorytetami regionu lubuskiego wynikającymi z dokumentu: Strategia Województwa Lubuskiego do 2020 r. Działania Biura obejmują więc szeroki zakres zagadnień, koncentrując się przede wszystkim na polityce regionalnej, polityce spójności jako polityce bezpośrednio dotyczącej regionów (które są zaangażowane w proces programowania a następnie wdrażania środków Europejskich Funduszy Inwestycyjnych i Strukturalnych – m.in. jako Instytucje Zarządzające). Główne cele i zadania BRWL opierają się o takie obszary działania jak:

- **Monitoring** polityk unijnych, nowych inicjatyw, programów, sposobów dystrybucji środków unijnych w szczególności polityk wspólnotowych ważnych z perspektywy regionów oraz w przypadku posiadania stanowiska Województwa Lubuskiego w danej kwestii, możliwość przedstawienia go na forum: polskich regionów, regionów europejskich, instytucji UE – na spotkaniach, konferencjach na dany temat.
- **Informowanie:**
 - drogą mailową, telefoniczną, poprzez stronę internetową www.bruksela.lubuskie.pl, wysyłkę newsletterów, w tym również do Radnych Województwa, a także przygotowywanie wydarzeń w regionie (konferencje, seminaria, warsztaty).
 - poprzez organizację wizyt studyjnych w Brukseli dla przedstawicieli Województwa lub w przypadku zainteresowania innych podmiotów - również władz lokalnych, uczelni, organizacji pozarządowych itd.
- **Promocja merytoryczna i dzielenie się wiedzą:** promocja merytoryczna poprzez organizację i współorganizację wydarzeń w Brukseli lub włączanie przedstawicieli Województwa jako prelegentów w czasie wydarzeń organizowanych przez instytucje UE i inne w celu zaprezentowania lubuskich dobrych praktyk oraz rozwiązań w ramach procesu dzielenia się/wymiany wiedzy.

- **Współpraca z regionami partnerskimi** (ich biurami regionalnymi w Brukseli) **oraz innymi instytucjami w Brukseli**: Stałym Przedstawicielstwem RP przy UE, Ambasadą RP w Królestwie Belgii (w tym do połowy 2017 roku- ze względu na likwidację placówek WPHI -z Wydziałem Promocji Handlu i Inwestycji), z biurem PolSCA, polskimi biurami regionalnymi, biurami regionalnymi regionów partnerskich woj. Lubuskiego np. Abruzją, Brandenburgią, Saksonią.
- **Zadania dot. projektów i funduszy**:
 - propozycje projektowe przekazywane do UMWL oraz publikowane na stronie internetowej Biura w zakładce „poszukiwanie partnerów” skierowane do organizacji, instytucji, stowarzyszeń, uczelni, przedsiębiorstw w regionie.
 - realizacja projektów finansowanych ze środków UE dystrybuowanych na szczeblu „brukselskim” w których partnerem jest Województwo Lubuskie.
- **Wsparcie delegacji z regionu**: wsparcie w negocjacjach, rozmowach z Komisją Europejską.

Przykłady prowadzonych obecnie oraz w ostatnich miesiącach działań BRWL odpowiadających ww. celom:

- **Monitoring prac unijnych** dotyczy przede wszystkim bieżącego śledzenia prac związanych z polityką regionalną UE – polityką spójności (PS), a mając na uwadze kolejne, następujące siedmioletnie perspektywy finansowe, działanie to prowadzone jest w szerszym kontekście toczącej się debaty na temat Wieloletnich Ram Finansowych (WRF). Ze względu na konieczność stosowania podejścia holistycznego, BRWL śledzi i przekazuje informacje również o takich inicjatywach jak „Rozważania nad Europą”, które zapoczątkował dokument Komisji Europejskiej (KE) „Biała księga w sprawie przyszłości Europy” a w następstwie również inne kolejno publikowane dokumenty: - otwierający debatę dotyczący społecznego wymiaru Europy, - otwierający debatę w sprawie wykorzystania możliwości płynących z globalizacji; - otwierający debatę w sprawie pogłębienia unii gospodarczej i walutowej; otwierający debatę na temat przyszłości europejskiej obronności; otwierający debatę na temat przyszłości finansów UE czy przyszłość finansów UE: pięć scenariuszy. Wszystkie takie działania i inicjatywy, a także wydarzenia bieżące na obszarze UE (jak np. kryzys migracyjny, wyjście Wielkiej Brytanii z UE) mają i będą mieć wpływ na kształt kolejnego wieloletniego budżetu UE, a więc także na ilość środków dostępnych w nim na politykę spójności dla europejskich, w tym polskich regionów.

Monitoring rozpoczętej już w 2016 dyskusji oraz powstających obecnie inicjatyw odnośnie kształtu i roli Polityki Spójności UE po 2020 roku (PS2020+) opiera się na ścisłej współpracy z partnerami:

- **z instytucji UE**: Komisją Europejską – Dyrekcją Generalną ds. Polityki Regionalnej i Spójności (DG REGIO)– m.in. na cyklicznych spotkaniach europejskich biur regionalnych z Komisarz UE ds. polityki regionalnej Coriną Crețu oraz przedstawicielami DG REGIO; na spotkaniach w Europejskim Komitecie Regionów (KR) np. spotkaniach briefingowych dot. polityki spójności, posiedzeniach Polskiej Delegacji do KR; spotkaniach z Posłami do Parlamentu Europejskiego pracującymi w komisji REGI, sprawozdawcami opinii ws. PS, polskimi Posłami zaangażowanymi w tematykę PS.

- z **Wydziałem Polityki Regionalnej i Spójności (WPRS) Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE**: polegającej na m.in. na cyklicznych spotkaniach roboczych pracowników WPRS oraz przedstawicieli polskich biur regionalnych, podczas których WPRS informuje o toczących się pracach w Radzie, posiedzeniach grup roboczych, działaniach danej Prezydencji w zakresie polityki spójności, na Radach ds. ogólnych, COREPERze, prowadzonych trilogach Rada-Parlament Europejski – Komisja Europejska; a także stanowiskach Polski dotyczących poszczególnych elementów prowadzonych prac. Ponadto, bazuje też na udziale w konferencjach i seminariach polskiego Stałego Przedstawicielstwa oraz Ministerstwa Rozwoju realizowanych w Brukseli m.in. prezentujących stanowiska krajów V4+4 nt. PS2020+, Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych, czy też stanowiska polskiego Rządu odnośnie PS2020+.

- z **biurami regionów europejskich w Brukseli**: udział w cyklicznych spotkaniach inicjatywy zapoczątkowanej przez Biuro Regionalne Dolnej Austrii (region z kraju będącego płatnikiem netto!) dot. polityki spójności po 2020 roku dla wszystkich regionów. Wynikiem współpracy biur regionalnych w Brukseli było przygotowanie tekstu Deklaracji kontynuacji wsparcia polityki spójności dla wszystkich regionów UE pt. "Silna i odnowiona polityka regionalna dla wszystkich regionów po 2020 roku" (17 sierpnia 2016 BRWL przekazało deklarację wsparcia podpisaną przez Marszałek Woj. Lubuskiego do Biura Dolnej Austrii). Następnie w efekcie inicjatywy 28 września 2016 r. odbył się w Brukseli „Szczyt Regionów” z udziałem wysokich przedstawicieli instytucji UE, na których ręce została przekazana księga z podpisaną deklaracją. Inicjatywa ma również poparcie Europejskiego Komitetu Regionów. W sumie deklarację podpisało 342 partnerów (regionów, korporacji samorządowych, stowarzyszeń regionów) z 22 krajów członkowskich podpisało deklarację, co odpowiada 73,7% populacji UE.

- z **polskimi biurami regionalnymi a także współpraca z zespołem eksperckim ds. polityki spójności przy Związku Województw Rzeczypospolitej Polski**, rozpoczęta już w 2016 roku, będąca również impulsem do przygotowania wspólnego stanowiska polskich regionów. Działania wspierające zespół – w skład którego wchodzi również przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Woj. Lubuskiego – Dyrektorzy Departamentu Zarządzania Programem Operacyjnym oraz Departamentu Rozwoju Regionalnego – przez BRWL to np. przygotowywanie sprawozdań i przekazywanie informacji, które lubuscy eksperci udostępniają innym członkom zespołu.

- **bezpośredni i stały kontakt z UMWL**: przedstawicielami BWZ, DIZ, DFR, DR i przekazywanie sprawozdań z ww. inicjatyw, spotkań; informacji o sprawozdaniach i publikacjach KE.

Monitoring prac umożliwia także udział w spotkaniach informacyjnych, konferencjach, seminariach i warsztatach Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Regionów, innych europejskich regionów czy sieci regionów poświęconych tematyce PS i jej elementom i kwestiom z nią związanym (np. Inteligentnym Specjalizacjom, uproszczeniom, warunkowości makro i warunkowości ex-ante, inicjatywy pilotażowej regionów zapóźnionych, Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Europejskim Ugrupowaniom Współpracy Transgranicznej, tworzeniu Punktu Koordynacyjnego ds. Transgranicznych, etc.) a obecnie również przyszłości polityki spójności po 2020 roku.

Przykładem monitoringu polityk wspólnoty przez BRWL jest również np. monitoring polityki transportowej UE bazującej na Transeuropejskich Sieciach Transportowych (TEN-T), w szczególności przebiegającego przez Województwo Lubuskie multimodalnego korytarza TEN-T: NSBC – Morze Północne -Bałtyk. Pracownik BRWL uczestniczy w Forach korytarzowych NSBC i przekazuje do UMWL informacje dot. przebiegu prac Komisji Europejskiej, Koordynatora korytarza NSBC i interesariuszy w krajach członkowskich należących do korytarza nad NSBC.

Monitoring inicjatyw i programów UE – dotyczy śledzenia informacji na temat:

- **otwartych zaproszeniach do składania wniosków**, harmonogramach otwierania zaproszeń do składania wniosków, dniach informacyjnych tzw. Info Days w Brukseli (lub w Polsce) , wreszcie możliwości wsparcia finansowego projektów- z programów UE zarządzanych na „szczeblu centralnym” UE tzn. przez Komisję Europejską i jej Agencje Wykonawcze lub ew. Agencje Narodowej tj: Program ramowy badań i innowacji Horyzont 2020, Program ramowy na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw i MŚP COSME; Erasmus dla Młodych Przedsiębiorców, Program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu Erasmus+; Program ramowy dla sektora kultury i sektora kreatywnego Kreatywna Europa; Program działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE; Program Prawa, równość i obywatelstwo; Program Sprawiedliwość, Program Europa dla obywateli;
- **inicjatyw pilotażowych, dodatkowych inicjatyw Komisji Europejskiej dot. wsparcia o charakterze innym niż finansowe**, np. narzędzie wsparcia wymiany wiedzy eksperckiej w zakresie wdrażania unijnej polityki ochrony środowiska TAIEX - EIR, narzędzi wsparcia dla europejskich miast: Porozumienie Burmistrzów, Innowacyjne Działania Miejskie (UIA), narzędzia URBIS, Międzynarodowej Współpracy Miast (UIC);
- **publikowanych sprawozdaniach KE**, np. „VII Sprawozdania dotyczącego Spójności”, kwartalnych pakietów europejskiego semestru z zaleceniami dla poszczególnych krajów; prognoz gospodarczych UE, Monitorów (np. Monitor Edukacji i szkolenia za dany rok), Doroczne sprawozdanie dot. zmian na rynku pracy i wysokości wynagrodzeń w Europie; Eurostatu np. Eurobarometru, Europejskiego rocznika statystycznego regionów;
- **otwieranych przez Komisję Europejską konsultacjach publicznych** skierowanych do różnych grup interesariuszy, władz publicznych oraz obywateli np. otwarte konsultacje w sprawie specyfikacji dla współpracujących inteligentnych systemów transportowych; w sprawie cyfrowej platformy europejskiego dziedzictwa kulturowego Europeana; propozycji rozwiązań usprawniających realizację projektów TEN-T,
- **naborów prowadzonych przez instytucje UE oraz inne organizacje działające przy UE do różnego rodzaju nagród w danej dziedzinie i konkursów**: Nagrody Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego dla społeczeństwa obywatelskiego 2017; Konkurs Komisji Europejskiej dla młodych tłumaczy Juvenes Translatores; Konkurs dla studentów dziennikarstwa w ramach Youth4Regions Media Programme, Nagroda UE dla Innowatorek,
- **zaproszeń dla różnego rodzaju organizacji do udziału w tematycznych konferencjach, warsztatach, forach UE**, w czasie których np. Komisja Europejska konsultuje swoje inicjatywy, proponowane rozwiązania legislacyjne czy wdrażanie planów działań z praktykami, interesariuszami pracującymi w danej dziedzinie (w tym zaproszeń, w przypadku których

Komisja Europejska lub inni organizatorzy tychże wydarzeń oferują pokrycie kosztów podróży i/lub zakwaterowania w Brukseli),

- **naborach na staże, praktyki** w instytucjach UE, organizacjach działających przy UE lub międzynarodowych organizacjach – informacja dla młodych Lubuszan: np. płatne staże w KE, PE, KR, Radzie, EEAS, czy też w innych tj. w Sekretariacie Rady Państw Morza Bałtyckiego.

- **Informowanie**, bazujące na działaniach monitoringowych opisanych powyżej, dot. przekazywania zdobytych informacji do UMWL, ale także innym podmiotom w województwie lubuskim (np. lubuskim gminom i im podległym instytucjom, agencjom rozwoju, uczelniom, parkom i ośrodkom technologicznym, klastrom, organizacjom pracodawców organizacjom pozarządowym, ośrodkom kultury itp.) a także mieszkańcom regionu:

- **poprzez stronę internetową www.bruksela.lubuskie.pl** na której publikowane są różnego rodzaju, aktualności - informacje o UE, pracach jej instytucji, publikacjach, wydarzeniach, konsultacjach, konkursach, inicjatywach – wszelkiego rodzaju informacje, które mogą być istotne dla lubuskich szeroko pojętych organizacji oraz Lubuszan;

- **drogą mailową i telefoniczną** do UMWL a także w przypadku zawężonej grupy docelowej danej inicjatywy, konkursu (np. informacja o inicjatywach dla miast – kierowana mailowo wyłącznie do gmin, inicjatywa dot. wsparcia wdrażania polityk środowiskowych – do regionalnych ekspertów zajmujących się środowiskiem (np. urzędy, naukowcy) itd.;

- **wysyłkę newsletterów – ogólnego newselettera**: wysyłanego co miesiąc do szerokiej grupy różnego rodzaju odbiorców (baza danych newslettera zawiera m.in. departamenty UEM, Radnych Województwa, lubuskie gminy, organizacje pozarządowe, lubuskie szkoły, uczelnie, instytucje kultury, stowarzyszenia-zrzeszenia przedsiębiorców, adresy mailowe mieszkańców Województwa, którzy zapisali się na newsletter a także **edycji dla miast/gmin** (wysyłka newslettera w przypadku pojawienia się inicjatyw, wydarzeń, konkursów im dedykowanych); a także **wysyłka edycji dot. spraw młodzieży** wysyłana na podobnej zasadzie (przeznaczona dla szkół, uczelni – biur karier, organizacji młodzieżowych, miejskich ośrodków kultury...). Zgodnie z wymaganiami prawa – odbiorcy newslettera mogą w każdej chwili klikając w link podany w każdym newsletterze zrezygnować z jego otrzymywania a ich adres mailowy jest automatycznie usuwany z bazy danych. Możliwość zapisania się do otrzymywania newslettera ma każdy, jest ona dostępna na stronie internetowej BRWL. BRWL korzysta z własnej bazy danych.

Przekazywane są też informacje w formie sprawozdań, opracowań i analiz własnych przygotowywanych przez BRWL, publikacji i raportów instytucji UE lub innych organizacji przy UE.

- **przygotowywanie wydarzeń w regionie** (konferencje, seminaria, warsztaty) **także współpracując z innymi departamentami UMWL poprzez wsparcie organizacyjne/informacyjne ich inicjatyw**: przykładowo – podczas sesji Lubuskiej Akademii Rozwoju – w 2016 r. we współpracy z Departamentem Przedsiębiorczości i Strategii Marki, Biuro zorganizowało prelekcję przedstawicielki Punktu Kontaktowego unijnego programu badań i innowacji Horyzont 2020; w przypadku II edycji LAR, która ruszyła w październiku 2017, BRWL przekazało DM listę proponowanych tematów „europejskich” oraz organizacji zajmujących się danymi programami lub inicjatywami, których przedstawicieli można poprosić

o ich przedstawienie lubuskim przedsiębiorcom i samorządowcom. Taka współpraca pozwala na bardziej efektywne wykorzystanie zasobów UMWL (nie ma potrzeby organizacji osobnego wydarzenia, angażowania środków niezbędnych na jego organizację, ponadto – BRWL korzysta z marki LAR wypracowanej przez DM, a DM może poszerzyć zakres tematyczny wykładów o aspekty europejskie).

- **poprzez organizację wizyt studyjnych w Brukseli** dla przedstawicieli Województwa lub w przypadku zainteresowania innych podmiotów - również władz lokalnych, uczelni, organizacji pozarządowych itd. Jako organizację wizyty studyjnej należy rozumieć nie tylko organizację spotkań merytorycznych czy prelekcji w instytucjach UE, ale także kwestie logistyczne.

Przykładowo: wizyta studyjna towarzysząca misji gospodarczej lubuskich przedsiębiorców w dniach 6-8 lutego 2017 r. w Brukseli oraz 9 lutego w Luksemburgu. Za organizację merytoryczną i kwestie logistyczne odpowiadał Departament Przedsiębiorczości i Strategii Marki UMWL. Mając na uwadze, iż misja gospodarcza odbywała się w Brukseli, gdzie funkcjonuje BRWL, DM i BWZ ustaliły, że do programu misji gospodarczej (8 lutego) wpisana zostanie sesja spotkań z przedstawicielami Komisji Europejskiej na temat możliwości wsparcia dla przedsiębiorstw oferowanych przez programy wspólnotowe zarządzane bezpośrednio przez KE tj. COSME (spotkania z przedstawicielem Komisji Europejskiej DG RTD - Dyrekcji Generalnej ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP) i Horyzont 2020 – element dotyczący SME Instrument (przedstawicielka Agencji Wykonawczej ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw EASME). Ponadto, w programie uwzględniono też spotkanie przedsiębiorców z Komisarz UE ds. Rynku wewnętrznego, przemysłu, przedsiębiorczości i MŚP p. Elżbietą Bieńkowską. Za organizację ww. spotkań odpowiedzialne było właśnie BRWL.

Innym przykładem może być również coroczny udział w Europejskim Tygodniu Regionów i Miast w Brukseli (EWRC), który Lubuskie współorganizuje poprzez BRWL, a któremu corocznie towarzyszy wizyta studyjna kilku Radnych Województwa, którzy biorą udział w warsztatach EWRC oraz spotkaniach z przedstawicielami KE, SP, Posłami do Parlamentu Europejskiego.

BRWL organizuje także osobne wizyty studyjne dot. wskazanych polityk UE dla Radnych Województwa – w zależności od zgłoszenia zapotrzebowania przez Biuro Sejmiku Województwa.

Lubuskie biuro regionalne wspiera organizacyjnie i informacyjnie również inne podmioty np. gminy z województwa lubuskiego – przykładowo: w listopadzie na prośbę Urzędu Miejskiego w Babimoście przygotowało i przekazało informację dot. kwestii organizacyjnych wizyty studyjnej dla przedstawicieli władz Babimostu oraz niemieckiego partnera gminy z którym współpracuje w ramach Euroregionu.

- **Promocja merytoryczna i dzielenie się wiedzą, doświadczeniami i dobrymi praktykami:** promocja merytoryczna poprzez organizację i współorganizację wydarzeń w Brukseli – przykładowo BRWL jest co roku współorganizatorem Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast (EWRC). Jest to największe europejskie wydarzenie nt. polityki regionalnej i miejskiej, którego organizatorami są Komisja Europejska - Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej, Europejski Komitet Regionów oraz europejskie regiony i miasta. (BRWL w 2015 r. odegrało rolę lidera warsztatu, w 2016 i 2017 wicelidera warsztatu – zajmowało się m.in. współprzygotowaniem koncepcji warsztatu, kontaktem z Europejskim Komitetem

Regionów, partnerami warsztatu z regionów i miast europejskich, rejestracją uczestników, ustaleniami technicznymi). Wydarzenie co roku gromadzi kilka tysięcy uczestników: władze regionalne i lokalne z całej UE, ekspertów w dziedzinie polityki regionalnej i miejskiej, naukowców zajmujących się tą dziedziną a także przedsiębiorców i zaproszonych z tej okazji dziennikarzy (udział biorą też dziennikarze z woj. lubuskiego zapraszani przez Województwo jako współorganizatora wydarzenia na koszt Europejskiego Komitetu Regionów). Tegoroczny EWRC przebiegł pod hasłem „Regiony i miasta na rzecz lepszej przyszłości”.

Lubuskie współorganizowało wraz z partnerami – miastami i regionami z Polski, Holandii, Słowenii oraz Chorwacji jeden z oficjalnych warsztatów. Podczas wydarzenia na temat zrównoważonych, zielonych inicjatyw i projektów wspieranych z funduszy UE „Green sustainability in the Cohesion Policy” 11 października głos zabrał T. Jędrzejczak, Członek Zarządu Województwa, przedstawiając gościom lubuskie projekty z zakresu zarządzania odpadami oraz gospodarki wodnej. W warsztacie wzięli udział również przedstawiciele Europejskiego Banku Inwestycyjnego udzielający wsparcia w ramach inicjatywy JASPERS, a także przedstawiciele programu URBACT.

Biuro lubuskie jest zorientowane przede wszystkim na działania merytoryczne tj. monitoring polityk, programów wspólnotowych, pozyskiwanie informacji z instytucji UE, i nie opiera swojej działalności na działaniach czysto promocyjnych, w szczególności mając na uwadze ograniczone zasoby ludzkie i finansowe, a także specyfikę Brukseli jeśli chodzi o potencjalnych odbiorców wydarzeń promocyjnych. Jednocześnie nie chcąc się zamykać na pojawiające się możliwości zaznaczenia działalności regionu, angażuje się w organizację wybranych wydarzeń z ważnymi partnerami. Przykładem może być współpraca z Posłem do Parlamentu Europejskiego z obszaru woj. lubuskiego, Prof. Dariuszem Rosatim, z którym Województwo wspólnie przygotowało w lutym 2017 r. wydarzenie promujące region w Parlamencie Europejskim: „Lubuskie – zielona kraina nowoczesnych technologii”. Za organizację po stronie województwa odpowiadał Departament Przedsiębiorczości i Strategii Marki, wspierany na miejscu przez BRWL. W czasie wydarzenia zaprezentowane zostały nowoczesne technologie powstające w Lubuskiem, a także najważniejsze atrakcje turystyczne regionu. Celem wydarzenia była promocja województwa lubuskiego jako zielonego regionu, otwartego na innowacyjność i będącego miejscem powstawania innowacji, nowych technologii. Zaproszeni goście, posłowie do Parlamentu Europejskiego, pracownicy instytucji Unii Europejskiej a także członkowie Komitetu Regionów w tym członkowie lubuskich regionów partnerskich oraz przedstawiciele europejskich regionów w Brukseli mogli zapoznać się z potencjałem innowacyjnym regionu. W czasie wydarzenia zaprezentowanych zostało kilka przykładów nowoczesnych rozwiązań technologicznych stosowanych przez lubuskie firmy m.in. LUG, Monster and Devices czy AGP. Ponadto przedstawione zostały także m.in. w formie interaktywnej i w formie wystawy: czołowe atrakcje turystyczne województwa czy też lubuskie kulinaria, oferowane przez lokalnych producentów. Całość wydarzenia uświetnił występ młodych artystów z Zielonej Góry - zespołu „New message”.

- **Współpraca z regionami partnerskimi** (ich biurami regionalnymi w Brukseli) **oraz innymi instytucjami w Brukseli**: Stałym Przedstawicielstwem RP przy UE, Ambasadą RP w Królestwie Belgii, biurem reprezentującym Polską Akademię Nauk (PoISCA), polskimi biurami

regionalnymi, biurami regionalnymi regionów partnerskich woj. Lubuskiego np. Abruzją, Brandenburgią, Saksonią:

- **Stale Przedstawicielstwo (SP):** przykład współpracy z partnerami ze Stałego Przedstawicielstwa, która bazuje przede wszystkim na współpracy merytorycznej i wymianie informacji został opisany powyżej.

- **Współpraca z europejskimi regionami partnerskimi** dotyczy m.in. wymiany informacji – przykładowo przekazaniu przez przedstawicielstwo niemieckiego regionu partnerskiego informacji o przyjętym stanowisku ws. polityki spójności po 2020 r., czy innych podejmowanych inicjatywach i działaniach.

W przypadku regionu Abruzji, warto zauważyć, iż w ramach współpracy biur regionalnych Abruzji i Lubuskiego w Brukseli opracowano koncepcję i wnioski projektu dla młodzieży „yBBregions – Youth and Brussels based”, który następnie został złożony w odpowiedzi na otwarte zaproszenie do składania wniosków z programu UE „Młodzież w działaniu”. Projekt realizowany we współpracy z włoską Abruzją, słowackim Krajem Preszowskim oraz chorwackim regionem Dubrownik-Neretwa (działania projektu to 4 międzynarodowe wymiany młodzieży odbywające się w Brukseli oraz 4 edycje Europejskiego Wolontariatu realizowanego przez młodych ludzi w brukselskich biurach regionalnych regionów uczestniczących w projekcie) został w całości przeprowadzony w Brukseli przez biura regionalne w latach 2014-2016. W sumie skorzystało z niego 64 młodych ludzi z 4 regionów, w tym 20 młodych Lubuszan, podnosząc swoją świadomość oraz wiedzę o UE i funkcjonowaniu UE, jej instytucjach, inicjatywach i programach, jednocześnie rozwijając kompetencje językowe (projekt realizowany w j. angielskim) oraz interpersonalne i kulturowe.

Współpraca z partnerami w Domu Południowej Danii: na bazie dobrych byłych relacji regionów partnerskich a także obecnej relacji „sąsiedzkich”, BRWL współpracowało z Biurem Regionu Południowej Danii np. w ubiegłych latach w projekcie „ENSPIRE EU – przedsiębiorczy zastrzyk dla UE współfinansowanego z programu” INTERREG IVC dot. przedsiębiorczości. Partnerem projektu w międzynarodowym konsorcjum było Woj. Lubuskie, ale do jego realizacji zaangażowany był ówczesny Departament Rozwoju Regionalnego oraz właśnie BRWL.

- **Współpraca z Biurem PoISCA:** cykliczne spotkania, przekazywanie informacji w szczególności na temat programów badawczych Horyzont 2020, przyszłego FP9, wykorzystywaniu w Polsce i polskich regionach środków wspólnotowych na badania i innowacje; inicjatywy współpracy sieciowej dla uczelni, szkoleniach i spotkaniach dla np. menadżerów projektów badawczych Horyzontu 2020, które przekazywane są do uczelni, jednostek badań, rozwoju, innowacji w regionie.

Współpraca z Ambasadą RP w Królestwie Belgii oraz wcześniejsza Wydziałem Promocji Handlu i Inwestycji (obecnie już nie funkcjonującym) również traktowana jako dodatkowo pojawiające się możliwości a nie trzon działalności lubuskiego biura funkcjonującego przy UE - jest to współpraca w dużych wydarzeniach promocyjnych, ale o dużym oddziaływaniu wizerunkowym na belgijskich lub w Belgii mieszkających odbiorców, w tym przedstawicieli instytucji UE umiejscowionych w Brukseli (zgodnie z przedstawioną powyżej informacją o wydarzeniach promocyjnych). Dobrym przykładem jest tutaj „Polski Bieg – Polish Run” - amatorski bieg na 10 km, w którym wzięło udział ponad 500 biegaczy, zrealizowany 23 września 2017 r. w Brukseli. Jednocześnie wydarzenie wpisane było oficjalny program

Europejskiego Tygodnia Sportu – wydarzenie Komisji Europejskiej realizowane w całej UE. Lubuskie było partnerem Polish Run.

- **w przypadku wcześniejszej współpracy z WPHI** (instytucja zakończyła swoją działalność w 2017 r.)– było to przekazywanie do regionu informacji o możliwości uczestnictwa w dużych, renomowanych belgijskich targach przez lubuskie przedsiębiorstwa.

- **współpraca z innymi partnerami:** jak wspomniano powyżej, współpraca w zależności od potrzeby lub pojawiającej się możliwości przykładowo w 2015, 2016 r: promocja Województwa Lubuskiego podczas współorganizowanego przez Stałe Przedstawicielstwo RP przy NATO w Brukseli wraz z innymi SP krajów członkowskich NATO corocznego wydarzenia charytatywnego z okazji świąt Bożego Narodzenia „NATO Charity Bazaar” (publikacje i broszury informacyjne nt. Woj. Lubuskiego, materiały promocyjne, lub np. produkty regionalne do charytatywnej tomboli).

▪ **Zadania dot. projektów i funduszy:**

- **propozycje projektowe przekazywane do UMWL** oraz publikowane na stronie internetowej Biura w zakładce „poszukiwanie partnerów” skierowane do organizacji, instytucji, stowarzyszeń, uczelni, przedsiębiorstw w regionie. Ponadto, informacje dot. możliwości finansowania lubuskich projektów z programów i instrumentów zarządzanych na szczeblu KE i jej Agencji Wykonawczych w odpowiedzi na zapytania przekazywane z regionu lub partnerów regionu w kontekście ewentualnej współpracy (przykładowo: przygotowanie informacji nt. możliwości pozyskiwania środków wynikających z finansowania UE przeznaczonego dla krajów Wspólnoty Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów CELAC (w ramach współpracy EU-CELAC) w związku ze współpracą nawiązaną przez Województwo Lubuskie z Polską Izbę Handlową Florydy i Ameryk w czasie misji gospodarczej w Miami).

- **realizacja projektów finansowanych ze środków UE** dystrybuowanych na szczeblu „brukselskim” w których partnerem jest Województwo Lubuskie (powyżej opisane przykłady projektów ENSPIRE EU, yBBRegions – Youth and Brussels Based.

▪ **Wsparcie delegacji z regionu:**

- **wsparcie w negocjacjach, rozmowach** z Komisją Europejską (również w razie ewentualnej potrzeby wsparcie w formie polsko-angielskiego tłumaczenia konsekwentnego), podczas spotkań roboczych z partnerami z instytucji, innych regionów europejskich;

- **wsparcie organizacyjne i logistyczne dla delegacji UMWL** – zarówno w formie przygotowania programu wizyty przedstawicieli Województwa Lubuskiego (zorganizowania spotkań merytorycznych – zaproponowania instytucji, osób, ew. tematów spotkań), ale także podróży z i do Brukseli, zakwaterowania, posiłków, transferów po Brukseli itp.

• **Inne:**

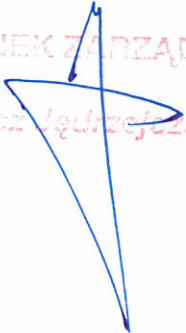
- mając na uwadze różne pojawiające się zapytania skierowane do Biura Regionalnego Woj. Lubuskiego w Brukseli – ze strony organizacji zainteresowanych różnego rodzaju współpracą, czy też zapytania skierowane przez mieszkańców Lubuskiego, mimo iż czasami niekoniecznie związanych z działalnością Biura, BRWL zawsze stara się udzielić informacji lub wspomóc informacją z kim dana osoba powinna się w regionie (lub w Brukseli) skontaktować

(przykładowo: zapytania od lubuskich studentów odbywających staże w instytucjach UE o możliwości zakwaterowania w Brukseli, studentów dot. możliwości dostępu do informacji o UE niezbędnych do przygotowania prac dyplomowych; zapytania w sytuacjach kryzysowych Lubuszan przebywających w Belgii (kierowanie do jednostek Konsularnych RP w Belgii, polskich stowarzyszeń charytatywnych, pomocowych działających w Belgii).

- codzienna praca BRWL zawiera również działania „administracyjne” związane z funkcjonowaniem Biura w Belgii (np. opisywanie i tłumaczenie oraz przekazywanie faktur, umów dot. najmu, otrzymywaniem atestacji dla biura, przepustek do instytucji UE itd.)

W załączeniu przekazuję przykładowe sprawozdania przygotowane przez Panią Jarosławę Suhecką pracownika Biura Regionalnego Województwa Lubuskiego z wydarzeń, w których uczestniczyła w październiku 2017 r.

CZŁONEK ZARZĄDU
Tadeusz Jędrzejak

SPRAWOZDANIA BRWL PAŹDZIERNIK 2017

13 października 2017

BWZ.I.0441.2.4.2017

Europejski Tydzień Regionów i Miast 2017

Od 9 do 12 października europejskie władze lokalne i regionalne mogły skorzystać z możliwości wymiany wiedzy i dobrych praktyk jakie niesie ze sobą udział w Europejskim Tygodniu Regionów i Miast 2017 (EWRC) w Brukseli. Ponadto kilka tysięcy uczestników „Tygodnia...” w czasie licznych seminariów i warsztatów miało okazję podyskutować o roli polityki spójności po 2020 roku oraz zainspirować się projektami wdrażanymi w innych miastach i regionach UE dzięki Europejskim Funduszom Strukturalnym i Inwestycyjnym. Lubuskie jak co roku aktywnie włączyło się w organizację jednej z debat EWRC, lubuskie rozwiązania i najlepsze praktyki przedstawił Członek Zarządu Tadeusz Jędrzejczak.

W wizycie studyjnej towarzyszącej EWRC 2017 wzięli udział również Radni Województwa Lubuskiego panowie Józef Kruczkowski oraz Zbigniew Kołodziej.

W środę, 11 października Województwo Lubuskie przedstawiło swoje doświadczenia w realizacji projektów o charakterze środowiskowym w czasie współorganizowanego przez siebie oficjalnego warsztatu EWRC2017 „Green sustainability in the Cohesion Policy”. Członek Zarządu Województwa, Tadeusz Jędrzejczak przedstawił lubuskie projekty z zakresu zarządzania odpadami oraz gospodarki wodnej, zmniejszania ryzyka powodzi oraz projektów współpracy transgranicznej o charakterze środowiskowym.

Podczas lubuskiego warsztatu, prelegenci z Holandii, Polski, Chorwacji i Słowenii mówili o „zielonych” projektach pozwalających terytoriom korzystającym ze wsparcia finansowego UE, rozwijać się w sposób zrównoważony. Dyskusję poprowadził Brian Field z inicjatywy JASPERS Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

W imieniu Województwa Lubuskiego, głos zabrał pan Tadeusz Jędrzejczak. Zwrócił on przede wszystkim uwagę zebranych europejskich ekspertów polityki regionalnej i miejskiej na progres jaki region poczynił jeśli chodzi o zbiórkę i recykling odpadów, inwestycje w infrastrukturę wodną i ściekową, a także wypracowane dzięki środowiskowym projektom mechanizmy współpracy miast i gmin lubuskich, bez których nie udałoby się przeprowadzić tych oraz wielu innych projektów wspieranych funduszami unijnymi. Dzięki środkom polityki spójności beneficjenci w regionie lubuskim realizują projekty

odpowiadające wyzwaniom środowiskowym oraz adaptacji do zmian klimatu, czyli w obszarach będących priorytetami UE wskazanymi przez Komisję Europejską J.C. Junckera w 2014 roku. Dzięki współpracy z partnerami niemieckimi, projekty te są realizowane kompleksowo, gdyż wspomniane wyzwania nie kończą się na granicach administracyjnych regionów czy państw UE. Podejmowane działania uwzględniają specyfikę regionu tj. ogromny obszar lasów i jezior, obszarów Natura 2000, przygraniczne położenie województwa, ale także konieczność uwzględnienia rozwoju gospodarczego oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców Lubuskiego. Marszałek Jędrzejczak wspomniał także o przedsięwzięciach z dziedziny transportu: projekcie zakupu floty autobusów elektrycznych w Zielonej Górze, zakupu tramwajów oraz infrastruktury technicznej w Gorzowie Wielkopolskim (projektach objętych również wsparciem eksperckim inicjatywy JASPERS). W kontekście zarządzania ryzykiem powodzi, przybliżył też projekt związany z rzeką Odrą realizowany w Słubicach, Nowej Soli i Krośnie Odrzańskim, dzięki wsparciu Banku Światowego oraz LRPO.

Przedstawicielka Obszaru Metropolitalnego Gdańska, pani Joanna Jaworska-Soral mówiła o wdrażanych przez Gdańsk projektach zrównoważonej mobilności. Podobnie Wiceprezydent Miasta Łodzi pan Tomasz Trela, przedstawił przedsięwzięcie wprowadzające m.in. rower miejski w przestrzeń Łodzi, jednocześnie wpisujące się w długofalową strategię miasta. Pozostając przy temacie zrównoważonego transportu przedstawiciel chorwackiej Rijeki, pan Srdan Skunca mówił o wprowadzanej nowej flocie autobusów elektrycznych, planach budowy drugiej linii kolei miejskiej a także projekcie, mającym na celu zachęcenie mieszkańców do korzystania z transportu publicznego. Ekspert mówił też o opracowaniu przez miasto planu SEAP oraz o przystąpieniu do Porozumienia Burmistrzów, które były punktem wyjściowym dla podejmowanych „zielonych” działań. Pani Anita Kranjc ze słoweńskiej gminy Postojna, mówiła z kolei o odnawialnych źródłach energii, inwestycjach jakie gmina poczyniła stawiając turbiny wiatrowe, ale także o wyzwaniach jakim muszą stawić czoła propagatorzy energii wiatrowej (m.in. brak akceptacji społecznej dla stawiania turbin wiatrowych w pobliżu domostw na Słowenii oraz długi, trzyletni okres gromadzenia dokumentacji i pozwoleń, aby taki zielony projekt wdrożyć). Przedstawiciele holenderskich regionów Maastricht – pan Hennie van Eick, Venlo – pan Michel Weijers oraz Apeldoorn – pan Marc Veenhuizen, skupili się na temacie gospodarki o obiegu zamkniętym oraz ambitnych celach środowiskowych, które regiony chcą osiągnąć do 2030 roku. Przykładowo podejście zero-waste management czyli braku odpadów i 100% recyklingu jest celem, który chce osiągnąć Maastricht do 2030 roku, podczas gdy dla całej UE w tym samym horyzoncie czasowym jest to 65%. Jak podkreślali Holendrzy, zwycięzcami wdrażania gospodarki cyrkulacyjnej są: środowisko ze względu na brak szkodliwych dla niego odpadów, mieszkańcy, bo rośnie przystępność i wygoda korzystania z recyklingu

a spadają jego koszty, ale także miasta i regiony w kontekście zatrudnienia oraz rozwoju biznesu, powstawania nowych przedsiębiorstw i nowych miejsc pracy.

Członek zarządu, Tadeusz Jędrzejczak oraz Radni Województwa Zbigniew Kołodziej i Józef Kruczkowski oraz przedstawiciele UMWL wzięli także udział w warsztacie EWRC na temat zaawansowanych samorządów transgranicznych, pt. „Tutaj jest Europa”, w którym przedstawiciele lubuskich Słubic oraz Frankfurtu nad Odrą podzielili się swoimi doświadczeniami sąsiedzkiej współpracy. Podczas wydarzenia zaprezentowano także dobre praktyki z granicy szwedzko-fińskiej (Tornio-Haparanda) oraz włosko-słoweńskiej (Goriza-Nowa Gorica).

Po warsztacie, delegacje lubuska oraz słubicko-frankfurcka spotkały się z Wiceprzewodniczącym Parlamentu Europejskiego, prof. Bogusławem Liberadzkim, z którym dyskutowano na temat transgranicznych wyzwań: transportowych, wyzwań w dziedzinie zdrowia czy pracy oraz na temat budżetu Unii Europejskiej w kolejnej perspektywie finansowej po 2020 roku, a co za tym idzie budżecie polityki spójności, dzięki której mogą rozwijać się regiony i gminy w UE. Prof. Liberadzki mówił także o konsekwencjach finansowych Brexitu oraz nowych wyzwania Wspólnoty takich jak np. migracje, podkreślił także konieczność większego zaangażowania środków polityki spójności w obecnej perspektywie 2014-2020.

W czwartek 12 października Lubuska Delegacja spotkała się z przedstawicielami Wydziału Polityki Regionalnej i Spójności Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE, podczas którego dyskutowano o wspólnych punktach oraz różnicach stanowisk polskich regionów oraz stanowiska rządowego ws. polityki spójności po 2020 roku, nowym budżecie unijnym, przyszłości Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz współpracy transgranicznej.

Przygotowanie: Jarosława Suhecka, Biuro Regionalne Województwa Lubuskiego w Brukseli

BWZ.I.0441.2.29.2017

**Sprawozdanie ze spotkania informacyjnego w Europejskim Komitecie Regionów nt.
opublikowanego przez Komisję Europejską VII Sprawozdania nt. spójności**

16 października 2017 r. w Europejskim Komitecie Regionów odbyło się spotkanie nt. opublikowanego 9 października przez Komisję Europejską, Dyрекcję Generalną ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (DG REGIO), VII Sprawozdania nt. spójności. Do roli prelegenta Europejski Komitet Regionów zaprosił przedstawiciela DG REGIO, Lewisa Dijkstrę (Zastępcę Kierownika Wydziału), który omówił najważniejsze obserwacje dot. spójności w europejskich regionach oraz wnioski zawarte w Sprawozdaniu. Raport jest publikowany co 3 lata i ma za zadanie przedstawić sytuację w zakresie trzech kluczowych kwestii (zawartych w Traktacie o UE): w jaki sposób spójność zmienia dysproporcje gospodarcze, społeczne i terytorialne? Jaki jest wpływ polityk krajowych na spójność? Oraz jaki jest wpływ polityk UE, a w szczególności polityki spójności na spójność UE? Najważniejsze obserwacje zawarte w raporcie:

- **Różnice regionalne:** kryzys spowodował duży wzrost różnic zarówno jeśli chodzi o PKB, zatrudnienie/bezrobocie. Obecnie różnice te zmniejszają się, ale zaobserwowano, iż regiony we wschodniej części UE osiągają średnią UE, natomiast regiony na południu: w Grecji i we Włoszech różnice bardzo znacząco się pogłębiły.
- Wraz ze wzrostem regionów słabiej rozwiniętych zauważalne jest wpadanie niektórych regionów w tzw. **pułapkę średniego rozwoju** (middle-income trap), regiony te nie przesuują się w stronę działań o wyższej wartości dodanej, z drugiej strony muszą stawić czoła konkurencyjności ze strony regionów mniej rozwiniętych ;ich innowacje są skoncentrowane w określonych miejscach/obszarach głównie w stolicach i dużych miastach. W konkurencyjnych regionach we wsch. części UE można zaobserwować mały efekt rozlewania się (spill-over). Aby nie znaleźć się w tej grupie, regiony muszą pracować i rozwijać się jednocześnie makroekonomicznie, mieć dobre warunki dla rozwoju biznesu, wykwalifikowany kapitał ludzki etc. Potrzeby duży skok a nie zmiany liniowe.
- Jeśli chodzi o **infrastrukturę i transport** – w przypadku usług kolejowych są one wolne i nieczęste we wschodniej UE (najlepsze wyniki w porównaniu średniej prędkości bezpośrednich połączeń kolejowych zaobserwowano we Francji, pñ. Niemczech, Wielkiej Brytanii, zach. Włoszech i wsch. Hiszpanii). Zauważalny jest natomiast postęp jeśli chodzi o sieć drogową oraz dostępność drogową we wsch. krajach Wspólnoty.

- **Migracje i mobilność w ramach UE:** w kontekście wyzwań demograficznych (w 2015 r. liczba zgonów w UE była większa niż liczba urodzeń, bez migracji całkowita populacja UE skurczy się), migracje i mobilność są głównymi czynnikami warunkującymi zmiany populacji w Europie. Zauważalna jest mobilność ze wsch. części UE do zachodniej (2 osoby na 3 w krajach UE13 żyją w malejącym jeśli chodzi o ludność obszarze NUTS3, podczas gdy w UE15 tylko 1 na 5), a w kontekście całej UE: eksodus ruralny (do miast, zwłaszcza stolic).
- **Zatrudnienie a migracje i mobilność w UE:** migracje mają swoje odbicie w zatrudnieniu. Osoby urodzone poza UE (a mieszkające w UE) – zatrudnienie poniżej 60%. Z kolei osoby urodzone w UE: te pracujące/mieszkające w innym kraju niż kraj urodzenia są częściej zatrudnione, niż te które urodziły się w danym kraju członkowskim i w nim mieszkają (pozytywny wydzźwięk 4 swobód UE).
- **Bezrobocie:** bezrobocie nadal jest na poziomie wyższym niż przed kryzysem a różnice regionalne nie zaczęły się jeszcze zmniejszać (w kontekście bezrobocia) – w czasie kryzysu w regionach niemieckich i polskich bezrobocie wręcz spadło, najmniejsze zmiany w redukcji wysokości bezrobocia w latach 2009-2016 zachodziły w pd. Hiszpanii oraz w Grecji. Wysokie pozostaje nadal bezrobocie wśród ludzi młodych. Mimo najwyższego obecnie zatrudnienia w ostatnich latach, cel zatrudnienia do 2020 r. na poziomie 75% jest niemożliwy do osiągnięcia, gdyż zatrudnienie pomiędzy 2008 a 2016 r. wzrosło tylko o 0,8%, (pozostały 3 lata i dodatkowy wzrost musiałby wynosić 4%). Wiele regionów we wsch. i pld. UE mają zbyt wysokie stopy bezrobocia.
- **Zatrudnienie kobiet (w 2016) oraz udział kobiet w regionalnych parlamentach (2017):** luka zatrudnienia kobiety i mężczyzn średnio w UE wynosi 11%, największa jest w regionach Grecji, Włoszech i Rumunii - 20%. Więcej kobiet niż mężczyzn pracuje w pln. Regionie Szwecji (Upper Norrland) oraz na Korsyce. Jeśli chodzi o obecność kobiet w regionalnych parlamentach: tylko w wybranych regionach Szwecji i Hiszpanii jest to 50:50. Widoczny jest podział na zach.-pln UE. (Es, FR, UK, SE, FI, DE) i wsch.-pld. UE (RO, BG, SK, GR, IT), przy czym najgorsza sytuacja występuje we Włoszech, istnieją parlamenty regionalne, w których nie zasiada ani jedna kobieta.
- **Ryzyko ubóstwa i wykluczenia społecznego:** jest wyższe w obszarach wiejskich w UE13 oraz w miastach w UE15. O ile ubóstwo w obszarach wiejskich w UE13 wzrosło w czasie kryzysu a po nim spadło, tak w miastach UE15 tak się nie stało.
- **Osiągnięcie celów Europa 2020:** jest duże prawdopodobieństwo, iż nie osiągniemy wszystkich celów strategii; Patrząc na miasta, obszary wiejskie, mniejsze miasta i tereny podmiejskie - miasta są najbliższe osiągnięcia celów do 2020 r. np. jeśli chodzi o edukację, zatrudnienie,

ograniczanie ubóstwa, ale największy postęp w tym zakresie zrobiły obszary wiejskiej w latach 2010-2015, mimo, iż nadal nie dotarły do takiego poziomu jaki reprezentuje miasta.

- **Uczenie się przez całe życie oraz przedwczesne opuszczanie systemu edukacji:** mniej niż 5% osób dorosłych jest objętych edukacją i szkoleniem w Rumunii, Bułgarii, Grecji, Słowacji, Chorwacji i w Polsce (z wyj. Pomorskiego i mazowieckiego – poziom 5-7%), natomiast np. w Szwecji i Finlandii oraz pld. Regionach Francji jest to ponad 20%. Przedwczesne opuszczenie systemu edukacji przez osoby młode w wieku 18-24 lata dot. głównie pld. Europy – zwłaszcza Hiszpanii i Rumunii (ponad 16%).
- **Zmiany klimatyczne:** potrzeba jest większej ilości inwestycji w OZE oraz podjęcia środków ograniczających konsumpcję energii, aby osiągnąć cele do 2030 r.
- **Zarządzanie (governance) – zamówienia publiczne:** ograniczona konkurencja jeśli chodzi o zamówienia publiczne: zaobserwowano, iż wiele kontraktów trafia do pojedynczych/tych samych oferentów (ponad 40% przetargów władz lokalnych i regionalnych kończy się złożeniem oferty tylko przez 1 wykonawcę – najczęściej takich regionów w PL, GR, SK). Nie świadczy to zawsze jednoznacznie o zmonopolizowaniu, ale zwraca uwagę na fakt, iż efektem może być niska wartość/jakość produktu/usługi za publiczne środki; na potrzebę większej ilości e-zamówień publicznych (e-procurement) lub nie zawężanie specyfikacji. Raport wskazuje też, iż mimo tego, w europejskich regionach zauważa się też wzrost ofert spoza danego kraju. **Merytokracja** – kwestia czy kariera w sektorze publicznym zależy od ciężkiej pracy i umiejętności czy od szczęścia i koneksji: duże różnice w zależności od części wschodniej i zachodniej UE; występują też duże różnice regionalne w ramach tego samego kraju (np. Włochy). **Polepszanie działania instytucji:** jakość oraz bezstronność usług publicznych jest nierówna a łatwość prowadzenia działalności może zostać polepszona; może pomóc w tym m.in. e-zarządzanie (e-government).
- **Polityki krajowe a spójność:** zaobserwowano redukcję deficytów budżetowych, ale wydatki sprzyjające rozwojowi zmalały w niektórych krajach członkowskich (w latach 2008-2015 wydatki na wzrost w tym na innowacje i edukację: Słowacja: + ok 2,5% PKB, Węgry, Dania + ok. 2%, w Polsce: -1% PKB, największy spadek prawie -6% PKB Irlandia, -2,5% Portugalia i ok. -2% Chorwacja). Poziom inwestycji publicznych jest nadal za niski w kilku krajach spójności i jest na niższym poziomie niż przed kryzysem (w 2016 r. najczęściej inwestycji publ. ok. 5% PKB w Estonii, ok. 4,5% PKB w Szwecji, w Polsce ok. 3,2-3,3%, najmniej w Hiszpanii, Irlandii i Portugalii – poniżej 2% PKB). Udział w inwestycjach publicznych władz poziomu niższego niż krajowy spadł w latach 2001-2016.

- **Powiązanie z warunkowością makroekonomiczną i Semestrem Europejskim:** ad. możliwości adoptowania środków dla danego kraju jeśli nie spełnia zaleceń dla poszczególnych krajów (CSR). W połowie 2016 Hiszpania i Portugalia były zagrożone zawieszeniem środków spójności ze względu na nieefektywne działania tychże krajów; ale Komisja podjęła dialog z Parlamentem w celu uruchomienia artykułu o zawieszeniu. W listopadzie 2016 kraje spełniły warunki i groźba zawieszenia znikła, zanim zakończono dialog Parlamentu i KE.
- **Wpływ polityki spójności:** 8,5% inwestycji publicznych w UE oraz 41% w UE13 dzięki PS. Polityka spójności spowodowała wzrost PKB o 3% w każdym z krajów UE13. Odnotowano też pozytywny wpływ PS na PKB we wszystkich krajach członkowskich UE, również płatników netto – w tych dzięki np. eksportowi oraz udziałowi w projektach finansowanych przez PS w krajach spójności.
- **Wybór projektów w obecnej perspektywie finansowej:** wskazanie, że w połowie 2017 39% środków jest alokowanych w wybranych projektach. Jest to poziom podobny do tego w poprzednich perspektywach finansowych, które również największą koncentrację alokacji miały w ostatnich 3 latach okresu programowania. Wskazuje to na potrzebę radykalnych uproszczeń.
- **PS po 2020 r – w co inwestować?** Należy wiać pod uwagę, iż VII Raport spójności został opublikowany przed Wieloletnimi Ramami Finansowymi (MFF), zwykle jest po, gdy wiadomo jak KE proponuje rozdysponować budżet między różne polityki UE. Bazując na wynikach VII Sprawozdania o spójności oraz to jak polityka funkcjonuje: koncentracja na regionach mniej rozwiniętych i regionach granicznych; ale także na obszarach przechodzących zmiany przemysłowe; obszary wiejskie, regionach najbardziej oddalonych, obszarach o wysokim poziomie bezrobocia oraz zdeprawowanych obszarach miejskich. PS pokrywała wszystkie regiony w obu ostatnich okresach programowania. Jednocześnie oczywiste i zauważalne jest, że wpływ globalizacji, migracji, ubóstwa, braku innowacji, zmian klimatu, zmian dot. energii oraz zanieczyszczeń nie ogranicza się do regionów mniej rozwiniętych. W przypadku **regionów granicznych** istnieją luki i braki w połączeniach w różnych obszarach polityk, w tym w transporcie. Czy rozwiązaniem mogą być np. wspólne usługi publiczne?
- **Priorytety inwestycyjne po 2020 roku:** największe zapotrzebowanie na inwestycje po 2020 r. dotyczy włączenia społecznego, zatrudnienia, umiejętności, innowacji, zmian klimatu, zmian w dziedzinie energii oraz zmian środowiskowych (Energy and environmental transition).
- **Jak inwestować?** Podkreślenie potrzeby ujednoczenia przepisów (single rule book), alokacje powiązane z wyzwaniem i priorytetami UE, optowanie za wyższym współfinansowaniem

krajowym, szybszym wdrażaniem i zasadą n+2, komplementarność z instrumentami finansowymi UE i radykalne uproszczenia (uproszczone koszty, ryczałty, być może rezygnacja z desygnacji?). Podkreślił też, że DG REGIO wspiera pomysł pozytywnych zachęt w PS2020+, a nie tylko np. warunkowości ex-ante jak jest to obecnie.

W podsumowaniu spotkania przedstawiciel DG REGIO podkreślił, iż polityka spójności powinna w dalszym ciągu redukować różnice między regionami, stymulować inwestycje w obszarach priorytetowych dla UE, odpowiadać na nowe wyzwania oraz ulepszać instytucje.

Przygotowanie: Jarosława Suchecka

BWZ.I.0441.2.1.2017

Sprawozdanie ze spotkania europejskich biur regionalnych w Biurze Regionalnym Dolnej Saksonii
ws. sytuacji polityki spójności w kontekście zapowiadanej publikacji WRF 2020+ (spotkanie w ramach inicjatywy na rzecz PS2020+ dla wszystkich regionów zapoczątkowanej przez Biuro Dolnej Austrii).

17 października br. z inicjatywy Biura Regionalnego Dolnej Austrii, w siedzibie Biura Dolnej Saksonii odbyło się spotkanie przedstawicieli europejskich biur regionalnych w Brukseli w sprawie kontynuacji współpracy odnośnie inicjatywy polityki spójności (PS) dla wszystkich regionów po 2020 r. oraz dyskusji nt. sytuacji PS w kontekście zapowiadanej na maj 2018 roku publikacji przez Komisję Europejską Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) na okres 2020+.

Spotkanie poprowadziły panie: Ilse Penders-Stadlmann (Dyrektor Biura Dolnej Austrii) oraz Franziska Stadelmann (odpowiedzialna za politykę regionalną w Biurze Dolnej Austrii). Na spotkanie zaproszeni zostali również przedstawiciele Europejskiego Komitetu Regionów (Dyrektor w Sekretariacie Generalnym KR Dyrekcji C odpowiedzialnej za prace legislacyjne) Thomas Wobben, w celu przedstawienia inicjatywy KR #CohesionAlliance czyli sojuszu na rzecz PS po 2020 r.; oraz przedstawiciele European Policy Center Alison Hunter oraz Robin Huguenot-Noel w celu przedstawienia studium przygotowanego przez EPC na zlecenie Komisji Europejskiej (DG REGIO) pt. „Can the EU structural funds reconcile growth, solidarity and stability objectives? A study on the role of conditionalities in spurring structural reforms and reducing macroeconomic imbalances”.

Najważniejsze kwestie poruszone podczas spotkania:

- **Zaktualizowany harmonogram czasowy** ostatnich i najbliższych wydarzeń/spotkań instytucji UE ws. PS2020+:

Instytucja/organizacja	Data	Wydarzenie/działanie
Komitet Regionów	9-12.10.2017	Sesja plenarna KR oraz Europejski Tydzień Regionów i Miast (EWRC) 2017
Komisja Europejska	9.10.2017	Publikacja VII Sprawozdania nt. spójności
Komitet Regionów	9.10.2017	Oficjalne uruchomienie inicjatywy Cohesion Alliance

Rada	15.11.2017	Posiedzenie Ogólne Rady (GAC) nt. polityki spójności w Tallinie
Komitet Regionów	30.11- 1.12.2017	Sesja plenarna KR
Komitet Regionów	13.12.2017	Opinia KR nt. przyszłości finansów UE (sprawozdawca Marszałek Wielkopolski M. Woźniak) – przyjęcie na posiedzeniu komisji COTER
Komitet Regionów	30-31.1.2018	Opinia KR nt. przyszłości finansów UE (sprawozdawca Marszałek Wielkopolski M. Woźniak) – przyjęcie na sesji plenarnej KR
Komisja Europejska	2018 (tbc)	Konsultacje publiczne nt. przyszłości polityki spójności
Komitet Regionów	2018 (tbc)	Opinia KR nt. VII Sprawozdania nt. spójności
Komisja Europejska	styczeń 2018 (tbc)	Konferencja nt. przyszłości WRF po 2020 roku
Prezydencja bułgarska	marzec 2018 (tbc)	Konferencja nt. WRF w Sofii
Rada	15.05.2018	Posiedzenie Rady nt. polityki spójności w Sofii
Komisja Europejska	maj 2018	Propozycja WRF po 2020 roku
Komitet Regionów/ Prezydencja bułgarska	czerwiec 2018 (tbc)	Konferencja wysokiego szczebla
Komisja Europejska	II połowa 2018 (tbc)	Propozycja rozporządzeń polityki spójności po 2020 roku
Wielka Brytania	październik 2018 (tbc)	Oficjalne zakończenie negocjacji Brexitu?
Austria	II połowa 2018	Prezydencja austriacka w Radzie UE
Wielka Brytania	marzec 2019	Brexit
UE	Wiosna 2019	Wybory europejskie

W przypadku informacji o nowych wydarzeniach, zmianach w harmonogramie regiony są proszone o informację zwrotną w celu jego uzupełnienia.

▪ **Informacje nt. sytuacji w krajach członkowskich i ich regionach ws. PS2020+:**

Niemcy: 27-28 września regiony niemieckie przyjęły na konferencji regionalnych ministrów spraw europejskich (Europaminister-Konferenz) stanowisko nt. PS oraz przyszłości finansów UE, które będzie teraz dyskutowane w Radzie Federalnej Niemiec.

Holandia: od tygodnia nowy rząd w Holandii prezentujący stanowisko, iż budżet UE musi być zmodernizowany i wykorzystywany w sposób bardziej efektywny; na spotkaniu z regionami NL Komisarz Oettinger oświadczył, iż ubiega się o większy wkład z budżetów krajów członkowskich

(więcej niż 1%), dlatego zdaniem regionów NL lobbying regionów na rzecz PS2020+ powinien koncentrować się na rządach krajów członkowskich.

Francja: regiony FR wyraziły zaniepokojenie bardzo krótkim okresem jaki pozostał, aby wpływać na kształt MFF (źródła Francuzów w KE wskazują, iż wewnętrzna decyzja KE o wysokości MFF zostanie podjęta w grudniu br.), obawa o możliwy scenariusz – redukcji 30% budżetu oraz zmniejszenia wysokości współfinansowania projektów ze strony UE (co w przypadku regionów przejściowych i rozwiniętych może skutkować brakiem zainteresowania ew. beneficjentów o ubieganie się o tak małe wsparcie). Ponadto, we Francji trwają spory między szczeblem regionalnym a administracją rządową; należy przekonać Prezydenta Macrona, iż większy budżet dla PS będzie z korzyścią dla Francji i jej regionów.

▪ **Thomas Wobben, KR nt. #CohesionAlliance oraz analiza sytuacji dot. MFF i PS2020+:**

Główne wyzwania dla przyszłej PS stanowią Brexit, Semestr Europejski oraz kwestie związane z warunkowością, nowe priorytety UE, rozważania różnych dyrekcji KE nt. osobnych/równoległych instrumentów finansowych, na których finansowanie widziałyby środki wyjęte z PS – główne zagrożenie tutaj to osobny fundusz kapitału ludzkiego, ale bez podejścia terytorialnego – co równałoby się wyjęciu Europejskiego Funduszu z Polityki Spójności.

Aktualna sytuacja ws. MFF: Dyrekcje Generalne KE zostały poproszone o przygotowanie różnych scenariuszy wydatkowania: I- („reference scenario”) przyjmujący zmniejszenie budżetu UE o 15% (w cenach bieżących); II – („reduction scenario”) przyjmujący zmniejszenie budżetu UE o 30% (w cenach bieżących), III – („freeze scenario”): przy braku zmian, wysokość obecnego budżetu UE. Tylko w ostatnim scenariuszu „zamrożonego” budżetu możliwe będzie utrzymanie obecnej PS dla wszystkich regionów. W pozostałych przypadkach regiony rozwinięte i przejściowe tracą finansowanie a wsparcie zachowują tylko regiony słabiej rozwinięte. Różne Dyrekcje Generalne KE walczą między sobą o różne fundusze i wychodzą z pomysłami własnych instrumentów: np. Komisarz ds. gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego M. Gabriel chce utworzenia osobnego funduszu na szerokopasmowy Internet (brak odniesienia, że finansowanie takich działań może być realizowane w ramach PS), DG ECFIN chce 20-30 mld euro na specjalny instrument, który pobudzałby reformy strukturalne w krajach członkowskich; a ponieważ mają już instrument wsparcia technicznego przez siebie zarządzany, mają już doświadczenie w zarządzaniu środkami); czy też np. DG HOME -ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych, chciałaby zarządzać własnym funduszem integracji (gdzie naturalnym wydawałoby się powierzenie takich zadań EFS w PS).

T. Wobben zwrócił też uwagę, iż ostatnie przemówienia Przewodniczącego J-C. Junckera i Prezydenta Francji E. Macrona z 29 września br. o wizji przyszłości UE

(https://ec.europa.eu/epsc/publications/other-publications/two-visions-one-direction---plans-for-the-future-of-europe_en) nie zawierały w sobie konkretów i brak w nich było bezpośredniego odniesienia do spójności, co kreuje niepewność. Trudności ich interpretacji są niepokojące jeśli chodzi o pozycję PS.

Dodatkowym momentem dla regionów na lobbing na rzecz PS2020+ może być konferencja KE nt. WRF planowana na styczeń 2018 oraz marcowa konferencja Prezydencji Bułgarskiej nt. WRF w Sofii.

Inicjatywa Europejskiego Komitetu Regionów Cohesion Alliance: jest otwartą platformą i koalicją tych, którzy wierzą, że PS musi być kontynuowana i jest jednym z filarów przyszłej UE. KR zachęca regiony do podpisywania deklaracji Sojuszu na rzecz PS (Cohesion Alliance) i kontrybucji w postaci stanowisk, petycji itd.

Strona www inicjatywy: <http://cor.europa.eu/en/takepart/Pages/cohesion-alliance.aspx>

- **Robin Huguenot-Noel i Alison Hunter nt. Studium EPC z października 2017 zleconego przez DG REGIO.** (do pobrania na: http://www.epc.eu/pub_details.php?cat_id=2&pub_id=7998)

Kontekst badania: konfrontacja z rzeczywistością (reality check) odnosząca się do presji związanej z WRF po 2020 r. oraz dalszych zobowiązań Rady do warunkowości; weryfikacja przynależności PS (ownership check) – obecne postrzeganie PS oraz warunkowości przez jej społeczność (CP community) wpływające na wdrażanie tejże polityki; weryfikacja spójności (coherence check): warunkowość związana z Europejskimi Funduszami Strukturalnymi i Inwestycyjnymi, ale których agenda wykracza poza Politykę Spójności – debata dot. reformy przyszłej PS ma bardzo szeroki zakres, rozpoczynające się negocjacje WFR 2020+ oraz zarządzania gospodarczego w Unii Monetarnej i Gospodarczej (EMU economic governance).

Wyniki badania: pozytywny wzrost efektu transformacyjnego warunkowości ex-ante (wzmocnienie wartości warunkowości ex-ante); możliwe niedopasowanie /„rozjeżdżanie się” warunkowości makroekonomicznej oraz reform strukturalnych związanych z PS (przemieniające warunkowość makro w warunkowość ex-ante); potrzeba wyjaśnienia/ sprecyzowania „europejskiej wartości dodanej” (dla WRF 2020+).

Rekomendacje: należy obniżyć ryzyko rozmywania się polityki i PS jako zakładnika nowych priorytetów; ponadto należy uczynić PS bardziej widoczną i efektywną redefiniując jej rolę w reformach wspierających wzrost; zapewnić wyrównanie/wspólną ścieżkę (alignment) zarządzania gospodarczego oraz polityk wzrostu w WRF.

Kolejne kroki: powinny dotyczyć zwiększania świadomości oraz zwiększania zaangażowania (potrzeba postępowego podejścia, debata nt. warunkowości i reform strukturalnych będzie się

toczyć, czy tego chcemy czy nie); należy też przygotowywać propozycje pobudzania efektywności Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych, rekomendacje; ponadto należy wspierać przestrzeń gdzie regiony przewodzą debacie: nt. MFF, przyszłości Europy, PS.

Dyskusja: Inicjatorzy spotkania (Dolna Austria) wyrazili przekonanie, iż niezbędna jest szybka reakcja regionów (odnosząc się do regionów, które podpisały w 2016 r. deklarację na rzecz silnej PS po 2020 roku dla wszystkich regionów) i zaproponowała przygotowanie kolejnego dokumentu, wspólnego stanowiska uwzględniające obecną sytuację ws. WRF i PS 2020+. Ze względu na ograniczenia czasowe wynikające z agendy prac KE i Rady nad WRF, Dolna Austria proponuje, aby regiony zainteresowane współpracą utworzyły grupę, w mniejszym formacie, która stworzy taki dokument. Dokument ten zgodnie z podpowiedzią T. Wobbena mógłby zostać zaprezentowany podczas styczniowej i marcowej konferencji nt. WRF.

T. Wobben wyraził wsparcie KR dla powstania takiego wspólnego stanowiska regionów, zwrócił też uwagę, iż Przewodniczący Juncker mocno zwraca uwagę na aspekty społeczne, integrację i wzrost – argumenty z tymi obszarami związane mogą być dźwignią do domagania się większego budżetu. T. Wobben zwrócił też uwagę, aby nie lekceważyć siły mediów społecznościowych i przypominać za ich pomocą o agendzie PS (w czasie EWRC2017 KR zaobserwował, że ok. 3 tys. postów #CohesionAlliance zwróciło uwagę Komisarzy i urzędników wysokiego szczebla w KE, które zwykle nie odnoszą się w ogóle do polityki spójności).

Przedstawiciele EPC zwrócili uwagę, że regiony muszą jasno określić czym są reformy strukturalne oraz jak powinny wyglądać.

- Dalsze kroki: Dolna Austria prosi o zaktualizowanie danych kontaktowych regionów i ich biur w Brukseli, zwłaszcza tych, które chcą podjąć się dalszej współpracy tworzenia nowego dokumentu (position paper). Regiony zainteresowane przystąpieniem do grupy piszącej, Dolna Austria zaprasza na spotkanie 9 listopada (godz. 10:00, Biuro Dolnej Austrii w Brukseli).

Przygotowanie: Jarosława Suchecka, Biuro Regionalne Województwa Lubuskiego w Brukseli

BWZ.I.0441.2.24.2017

Sprawozdanie z XI Forum Korytarzowego Korytarza Transportowego Bałtyk – Morze Północne – sieci bazowej Transeuropejskich Sieci Transportowych (TEN-T) w dniu 23 października 2017 r.

23 października w budynku Komisji Europejskiej (KE) Centre A. Borschette odbyło się XI Forum Korytarza Bałtyk Morze Północne (NSBC) w ramach sieci bazowej TEN-T. Fora organizuje Dyrekcja Generalna ds. Mobilności i Transportu (DG MOVE) wraz z Koordynator korytarza p. Catherine Trautmann oraz konsorcjum prowadzącym prace nad korytarzem NSBC przewożone przez firmę EY. W Forum wzięli udział interesariusze korytarza m.in. przedstawiciele regionów i miast, zarządcy infrastruktury, przedstawiciele krajowych ministerstw odpowiedzialnych za infrastrukturę państw członkowskich należących do korytarza.

Prezentacja stanu prac studium nad korytarzem przez Lidera Konsorcjum: Dainę Belicką z EY:

- **Ilość projektów korytarza:** w sumie 530: Finlandia: 18, Estonia: 25, Łotwa: 54, Litwa: 54, Polska: 102, Niemcy:151, Belgia: 26, Holandia: 43, projekty wielokrajowe: 57. Zmiany wynikają z pomniejszenia listy projektów o koordynację projektów wspólnych dla NSBC i innych korytarzy TEN-T (o czym mówiono już na X. Forum Korytarza). Ponadto, 51 to projekty transgraniczne, 116 to tzw. projekty ostatniej mili (last mile section), a 135 projektów dzieli odcinek ostatniej mili z innym korytarzem TEN-T – najwięcej z korytarzami Scan-Med oraz Wschód-Zachód (Orient-East Corridor).
- **Największe inwestycje kapitału w projekty drogowe:** 36 932,5 mln euro oraz kolejowe: 33 680,2 mln euro (kolejne kategoria: śródlądowe drogi wodne: 8 553,3 mln euro czy morskie: 8 025,8 mln euro). Jeśli chodzi o podział na kraje: największa wartość – Niemcy, Polska: 17 489,5 mln euro.
- **Projekty wg kategorii:** drogowe: 137, kolejowe: 123, morskie: 81, lotniska: 77, śródlądowe drogi wodne: 21, innowacje: 21, autostrady morskie: 18, ERTMS: 17, multimodalne: 14, inne: 6.
- **Ilość projektów do zakończenia – horyzont czasowy:** w latach 2014-15: 18 projektów, 2016-2020: 254 projekty, 2021-2025: 92 projekty, 2026-2030: 69 projektów, po 2030 roku: 7 (czyli po okresie założonym w TEN-T do zrealizowania sieci bazowej). Wśród 5 z 7 projektów, które nie zostaną całkowicie zrealizowane do 2030 r. , pięć z projektów ma znaczący wpływ na KPI, dlatego należy dołożyć wszelkich starań, aby przyspieszyć ich prace. W przypadku 90 projektów: brak informacji o terminie zakończenia.

- **Podział jeśli chodzi o rodzaj prac projektu:** 33 projekty dotyczą przygotowania studium, 424 to prace infrastrukturalne, 14: dot. taboru, 15: czystych paliw, 1 projekt dot. procedur administracyjnych, 24 – aplikacje telematycznych, 7 projektów dot. zrównoważonej floty transportowej, w przypadku 14 – brak informacji.
- **Realizacja założonych KPI** – największy wpływ w przypadku NSBC mają projekty drogowe, kolejowe i ERTMS, a w następnej kolejności śródlądowe drogi wodne i projekty morskie.
- **Wpływ projektów korytarzy TEN-T na wzrost i miejsca pracy:** suma planowanych inwestycji 9 korytarzy TEN-T do realizacji do 2030 r. to 607 mld euro. Inwestycje te stymulują powstanie dodatkowego PKB w wys. 4 551 mld euro oraz powstania 13 077 000 roboczo-lat (job-years). Wspólne Centrum Badawcze (UE) – JRC prowadzi dodatkową analizę potencjalnego wpływu również na poszczególne poziomy NUTS.
- **Szersze spojrzenie na Plan Prac** (Wider elements of the Work Plan) dot. takich kwestii jak wykorzystanie innowacji, przystosowanie do zmian klimatu, dekarbonizacji oraz zapobieganiu oddziaływaniu (tj. gazy cieplarniane, hałas, emisja zanieczyszczeń powietrza itd.) – informacje te przedstawiono już w czasie X. Forum NSBC; dodatkowe informacje przedstawione na XI Forum:
 - dot. zakresu innowacji: wśród 110 innowacyjnych projektów 23% zostały skategoryzowane jako radykalne innowacje; ponadto 87% innowacyjnych projektów jest transferowalnych tzn. ich rozwiązania mogą zostać wdrożone w dowolnym innym miejscu; a 41% projektów jest skalowalnych tzn. istnieje możliwość ich wdrożenia w nowym obszarze z efektem mnożnikowym.
 - ws. dekarbonizacji: tzw. EU reference scenario przedstawia opis prognozowanej ilości pasażerów, ruchu do 2030 roku. Dodatkowy efekt: dobrej jakości korytarz będzie przyciągał jeszcze większy ruch, zwłaszcza z sąsiednich odcinków „nie-korytarzowych”. Efekt: większy ruch, a więc większa emisja CO₂. Z drugiej strony lepsza efektywność energetyczna m.in. dzięki wdrażanym projektom. Sumując oba efekty oczekuje się, że emisja pozostanie na podobnym jak obecnie poziomie.
- **Innowacyjne projekty flagowe (Innovative flagship projects)** zgodnie z informacją przedstawioną przez Koordynatora korytarza innowacyjne projekty flagowe, mają być projektami-liderami w dziedzinie innowacji a nie projektami o najbardziej znaczącym wkładzie do rozmieszczenia „twardej” infrastruktury. Przykłady:
 - projekt użycia alternatywnych paliw łączący 3 korytarze: NSB, NSMED i ATL: od Helsinek do Lizbony, projekt alternatywnego transportu drogowego z paliwami alternatywnymi, koncentrujący się na pasażerach i na frachcie, zarówno infrastrukturze publicznej jak i prywatnej oraz spójnym wykorzystywaniu i finansowaniu infrastruktury alternatywnych paliw.

-projekt zapewniający kontynuację drogowych inteligentnych systemów transportowych ITS mający na celu poszerzenie spójności i interoperacyjności usług ITS w korytarzu, w szczególności w Polsce i krajach bałtyckich.

- projekt bezpieczeństwa drogowego mający na celu zwiększanie bezpieczeństwa drogowego korytarza, zwłaszcza w Polsce i krajach bałtyckich.

- **Kolejne niezbędne kroki wynikające z dotychczasowych opracowań Planu Prac Korytarza** to przede wszystkim konieczność dalszej koordynacji i rozwijania projektów transgranicznych; większej koncentracji na projektach innowacyjnych; ciągłej aktualizacji listy projektów, aby mogła odzwierciedlać zmiany zachodzące w priorytetach TEN-T; wzrost wykorzystania różnych instrumentów finansowych oraz dalsze przejście (modal shift) na bardziej przyjazne dla środowiska rodzaje transportu oraz ocena udziału projektów w tworzeniu wzrostu i miejsc pracy już na etapie planowania projektów.
- **Wspólne stanowisko koordynatorów korytarza TEN-T ws. CEF i TEN-T w kontekście przyszłych Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) po 2020 r.** - Koordynator NSBC C. Trautmann poinformowała uczestników Forum, iż wszyscy koordynatorzy korytarza bazowych TEN-T przygotowali wspólne stanowisko (Joint Declaration of EU coordinators on the future of TEN-T and CEF), które przedstawione zostało 22 września br. w Tallinie na nieformalnej Radzie transportu. W dokumencie wskazali m.in., że ponieważ na realizację sieci bazowej do 2030 r. potrzeba 750 mld euro, CEF powinien zostać głównym instrumentem na rzecz infrastruktury.
(Link:https://www.google.be/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwJT9sPtrb7XAhXJMBokKHQQkCawQFqgmMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.connectingeu.eu%2Fdocuments%2FJoint_Declaration_Coordinators.PDF&usg=AOvVaw0QjyAMOVMykLz3o5ijQ6Bo).
- **Podsumowanie wyników projektów korytarza NSBC w konkursach instrumentu Łącząc Europę (CEF)** (Botond Orban, Agencja Wykonawcza INEA): po rozstrzygnięciu ostatnich zaproszeń do składania wniosków z CEF, budżet instrumentu na lata 2014-2020 jest już praktycznie w całości rozdysponowany. Z 23 mld euro pozostało jeszcze do dyspozycji 2 mld euro. W przypadku zaproszeń dot. transportu w 2016 roku zarówno z koperty ogólnej jak i spójności, na projekty w obrębie NSBC przyznano współfinansowanie dla 13 projektów (1 projekt multimodalny dofinansowanie w wys. 2,6 mln euro, 5 projektów kolejowych: w sumie na kwotę 716, 3 mln euro, oraz 7 projektów drogowych na kwotę łączną 10,7 mln euro). Jeśli chodzi o rodzaj projektu: prace infrastrukturalne to zakres 4 projektów, przygotowanie studium: 6 projektów, 3 projekty są projektami mieszanymi. W przypadku zaproszenia mieszanego CEF

w 2017 r. (CEF Transport Blendig Call): na projekty w obrębie NSBC przyznano współfinansowanie 16 projektom.

- **Przedstawienie aktualnej sytuacji wdrażania projektu Rail Baltica w krajach bałtyckich oraz w Polsce** (PL- Michał Kwiatkowski, Departament Strategii Transportu oraz Współpracy Międzynarodowej, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Polska):
 - Modernizacja linii E75 Warszawa - Białystok - granica litewska, I etap: odcinek Warszawa Rembertów - Zielonka - Tłuszcz (Sadowne): zakończenie prac. Prace na odcinku Sadowne - Czyżew (36 km) wraz z innymi pracami na odcinku Warszawa Rembertów- Sadowne: w czerwcu 2017 r. podpisano umowę na realizację głównych prac. Planowana data zakończenia prac: przełom 2019/2020 r. Prace na odcinku Czyżew-Białystok (72 km): w przygotowaniu jest dokumentacja projektu. Podpisanie umowy na główne prace planowane jest na 2019 r. Wykonanie prac planowane jest na lata 2019-2021. Z kolei prace związane z zaprojektowaniem oraz instalacją ETCS (Europejskiego Systemu Sterowania Pociągami) na odcinku Warszawa Rembertów - Białystok są zaplanowane na lata 2021-2023.
 - Prace na odcinku Białystok - Suwałki - Trakiszki (granica), I etap, odcinek Białystok-Elk (105 km) - podpisanie umowy projektowej zaplanowano na przełom 2017/2018r. W projekcie przewidziano instalację ERTMS i ETCS.
 - Prace na linii kolejowej odcinka Białystok - Suwałki - Trakiszki (granica Polski) oraz odcinku Elk - Trakiszki: podpisanie umowy na przygotowanie studium wykonalności (feasibility study) planowane jest na przełomie 2017/2018 r. Wybór wariantu planowany na koniec 2018, a zakończenie prac nad studium wykonalności na 2020 r. Dodatkowo oprócz feasibility study, dla wspomnianego odcinka przygotowana zostanie analiza dot. instalacji ERTMS i ETCS.
- **Podsumowanie, inne informacje i najbliższe wydarzenia dot. korytarza** (Vera Kissler, DG MOVE).:
 - Zakończenie kontraktu Konsorcjum EY, Hacon, Stratecu, itd. wynikające z zakończenia prac zleconych konsorcjum przez KE. Kolejne kontrakty na III fazę badania korytarza zostaną przygotowane w 2018 r. Aktualizacje listy projektów korytarza planowane są na 2019 i 2021 r. Kolejne etapy edytowania Planu prac korytarza przewidziane są na 2020 i 2022 r.
 - **Wydarzenia: trzecie spotkanie grupy roboczej regionów, węzłów miejskich oraz strategii makroregionalnych korytarza NSBC odbędzie się w Poznaniu w dn. 28 i 29 listopada br. (wspólnie z korytarzem Bałtyk-Adriatyk).** Ponadto, kolejna edycja Dni TEN-T: TEN-T Days 2018 planowana jest na 25-27 kwietnia 2018 i odbędzie się w Ljublanie (Słowenia).

- Inne informacje: w czerwcu 2015 opublikowany został raport Christophersen-Bodewig-Secchi (CBS 1 Report) - "Action plan to make the best use of innovative financial instruments in the transport sector" (Plan działania na rzecz dobrego wykorzystania innowacyjnych instrumentów finansowych w sektorze transportu"), obecnie prof. Bodewig i prof. Secchi przygotowują aktualizację raportu, która będzie gotowa z końcem listopada. Abstrakt jest już dostępny na stronie: https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/cbs_abstract.pdf

- Komisja Europejska prowadzi prace nad oceną wpływu inicjatywy mającej na celu nadanie odpowiedniego kształtu wdrożeniu TEN-T. Częścią tego procesu były konsultacje publiczne, podczas których KE gromadziła opinie i informacje pozwalające zidentyfikować problemy i potencjalne rozwiązania. Zagregowane dane uzyskane w procesie konsultacji są dostępne na https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/consultations/2017-ten-t-implementation_en , wyniki będą opracowane wkrótce.

Przygotowanie: Jarosława Suchecka